

Udvalgets Medlemmer (Naberg, Bille, Bønløkke, Dinesen, Th. Nielsen, Scavenius og Winther) ere, om end gaende ud fra noget forskjellige Betragtninger, enige i Lovforslagets Niemed: Erhvervelsen for Staten af den østjydske Jernbane.

Af disse Medlemmer begrunder en Gruppe (Bønløkke, Th. Nielsen og Winther) sin Opfattelse paa følgende Maade:

Østjydske Jernbane betegner egentlig kun et Driftselskab for Fællesdriften paa de to Banestrækninger fra Randers til Grenaa og fra Aarhus til Nyongaard, hvilke tilhøre 2 forskjellige Aktieselskaber, hvis Forhold isørigt i flere Retninger ere noget forskellige, men netop fordi der er en Fællesdrift, kan man ret vel se bort derfra og stille begge Banestrækningerne under samme Vilkaar.

Af de meddelte Oplysninger vil det fremgaa, at Nettoindtægten for begge Banestrækninger i sidste Driftsjaar 1879—80 har været 74,383 Kr., hvilket i Forhold til den foreslaaede Kjøbsum 3,418,000 Kr., er omtrent $2\frac{1}{4}$ pCt. Banen skjønnes da ikke at ville give en mindre Rente end den, der gennemsnitlig kan paaregnes af Statsbanerne, og da den er ny og endnu ikke fuldstændig oparbejdet, synes en højere Indtægt med al Rimelighed snart at kunne paaregnes.

Da Banen derhos har som Endepunkt en i Reglen isfri Havn (Grenaa), der i haarde Vintere formentlig bedre end nogen anden jydsk Havn vil kunne besettes, og med hvilken altsaa Forbindelsen kan vedligeholdes mellem Sjælland og andre Landsdele specielt Sjælland, og da denne Havn tillige maa antages at have en vis strategisk Betydning, tale ogsaa disse Omstændigheder for at indlemme Banen som Led i Statsbanenettet.

Naar der til den foreslaaede Kjøbsum 3,418,000 Kr. lægges Statens oprindelige Tilskud 1,088,000 Kr., udfommer 4,506,000 Kr., i hvilken Sum Banen altsaa vil staa Staten; dette giver for 14,03 Mil 321,169 Kr. pr. Mil. Til Sammenligning bemærkes, at Herningbanen, der ikke synes at give synderlig Udbytte til Forrentning, blev kjøbt for 330,000 Kr. pr. Mil.

Ligesom allerede Regjeringen ved et tidligere Lovforslag med specielt Hensyn til den uheldige Maade, paa hvilken vedkommende Aktieselskabers Pengeforhold vare ordnede, har troet at burde foreslaa Erhvervelsen af de paagjældende Banestrækninger paa Vilkaar, der, særlig for den ene af disse, vare haarde for Aktionærerne, saaledes er man ogsaa, idet det dog erkjendes, at Vilkaarene for hele østjydske Bane bør stilles lige, gaaet ud fra, at der fra Aktionærernes Side skal ydes et passende Bidrag til Banen. Den samlede Aktiekapital for østjydske Jernbane er 1,986,000 Kr., Halvdelen af denne, der forlanges som Tilskud af Aktionærerne, er altsaa 993,000 Kr., hvilket for 14,03 Banemil giver pr. Mil 70,777 Kr. Det vil let skjønnes, at dette Tilskud er ikke lidet større end det tilsvarende f. Ex. for Struer—Lihsted Banen, hvor der ydes 80,000 Kr. pr. Mil, der betales i 15 Aar uden Rente, og hvis Erlæggelse først begynder, efter at Driften er aabnet.

En anden Gruppe (Naberg, Bille, Dinesen og Scavenius) tiltræder vel ikke hele denne Udvikling, men tror dog efter samtlige foreliggende Omstændigheder at kunne tilraade Lovforslaget. Efter denne Gruppens Mening vilde man ogsaa ad en anden Vej have kunnet komme Banerne tilhjælp, nemlig ved at lade Statskassen overtage de Gjældsforpligtelser til Handelsbanken, der nu hænge som et truende Sværd over begge Aktieselskaberne; Staten vilde formentlig herved Intet risikere, og Opsigelsesfristerne vilde kunne sættes saaledes, at en rimelig Udbytte aabnedes for Banerne til at oparbejde deres Drift og derved i det Hele bringe deres Tilværelse paa en betrygget Fod. Da denne Fremgangsmaade imidlertid ikke er bragt i Forslag af Regjeringen og ikke har fundet Tilslutning hos dem, der maa antages nærmest at repræsentere Selskabets Interesser, har man ikke villet stille nogen Ændring herom. Man tror at kunne gaa ind paa Kjøbet af de tvende Banestrækninger og disses Indlemmelse i det jydsk Statsbanenet paa de i Lovforslaget opstillede Vilkaar, der formentlig ere af den Bestaaenhed, at de ikke ville medføre nogen Fristelse for andre Egne til at fæste sig ind i nye Jernbaneforetagender af tvivlsom Nytte i Tilid til, at Staten eventuelt vil træde til og tage Offrene paa sine Skuldre.

Begge disse Grupper tilføje isørigt:

Lovforslagets Mening er, at Staten ved Banernes Kjøb skal overtage Aktieselskabernes samtlige Rettigheder og Forpligtelser for Kjøbsummen, saaledes at Gjældsforpligtelserne overtages af Staten, hvorhos der tillige tilsvares 50 pCt. af Aktionærernes indbetalte Aktiebælsb. Da de givne Oplysninger ere af noget ældre Dato, og Status i Overtagelsesøjeblikket ikke fuldt ud lader sig bedømme, bør det i hvert Fald være klart, at der, forsaavidt Kjøbsummen 3,418,000 Kr. skulde vise sig vel rigelig, ikke skal tilkomme Aktionærerne mere end 50 pCt. af deres indbetalte Aktiebælsb.